

Розділові знаки при дієприслівниковому звороті

Дієприслівник + залежне слово = Дієприслівниковий зворот

Дієприслівник разом із залежними від нього словами називають **дієприслівниковим зворотом**.

Наприклад: *прочитавши цікавий роман, виконавши завдання*

В усному мовленні дієприслівниковий зворот й одиничний дієприслівник виділяємо інтонацією (паузами), а на письмі – розділовими знаками – комою чи комами.

Дієприслівниковий зворот може стояти

- *на початку*
- *у середині*
- *та в кінці речення*

Незалежно від місця в реченні дієприслівниковий зворот виділяється комами.

1. Якщо він стоїть на початку речення, то кома ставиться після нього.

Наприклад: Навчаючи інших, ми вчимося самі (Нар. тв.).

2. Якщо він стоїть у середині речення, то виділяється з обох сторін комами.

Наприклад: Ми, навчаючи інших, вчимося самі.

3. Якщо він стоїть у кінці речення, то кома ставиться перед ним.

Наприклад: Ми вчимося самі, навчаючи інших.

Згадаймо! У реченні дієприслівниковий зворот виконує синтаксичну роль обставини.

Отже, підкреслимо дієприслівниковий зворот “навчаючи інших” у всіх трьох реченнях рискою з крапкою, оскільки він виступає обставиною способу дії.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

1. **Не відокремлюємо** комами дієприслівниковий зворот, виражений фразеологізмом, якщо він **стоїть після дієслова-присудка**.

Наприклад: Учні сиділи (присудок) склавши руки (зворот-фразеологізм).

2. Якщо дієприслівниковий зворот, виражений фразеологізмом, **стоїть перед дієсловом-присудком**, то його комами **відокремлюємо**.

Наприклад: Склавши руки (зворот-фразеологізм), учні сиділи (присудок).

3. Якщо в реченні є кілька дієприслівникових зворотів, то коми ставимо, як при однорідних членах речення.

Наприклад: Прочитавши твір, нічого не зрозумівши, учні звернулися по допомогу до вчителя.

4. Якщо два дієприслівникових звороти з'єднані між собою неповторюваними сполучниками і (та), або, кому перед цими сполучниками не ставимо.

Наприклад: Прочитавши твір **і** нічого не зрозумівши, учні звернулися по допомогу до вчителя.

Самостійна робота

Перепишіть речення, розставте пропущені розділові знаки.

1. Мама сиділа біля сина й думала думу похиливши голову. 2. Згорнувши руки сидіти сором (О. Кониський). 3. Робітники працювали не покладаючи рук. 4. Прибувши в Україну з наміром ми тут залишилися назавжди. 5. Зима увійшовши у свої права спочатку повелася суворо. 6. Прослухавши лекцію виконавши завдання студенти зрозуміли, що не все так страшно.